

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 9ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 1977

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΠΕΤΡΟΥ ΧΑΡΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ὁ Γενικός Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. **I. N. Θεοδωρακόπουλος** παρουσιάζων τὸ ἔργον τοῦ Ὀμοτίμου Καθηγητοῦ τῆς Λατινικῆς Γλώσσης τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἐρρίκου Σκάσση, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορικὴ Γραμματικὴ τῆς Λατινικῆς Γλώσσης», τόμος πρῶτος 1969, τόμος δεύτερος 1972 - 1975, ἐν Ἀθήναις, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Κύριε Πρόεδρε,

Ἔχω τὴν τιμὴν καὶ τὴν χαρὰν νὰ παρουσιάσω ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τὸ ἔργον τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἐρρίκου Σκάσση ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορικὴ Γραμματικὴ τῆς Λατινικῆς Γλώσσης». Τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο τόμους, ὁ πρῶτος τόμος εἶναι ἐκτάσεως τετρακοσίων μιᾶς σελίδων, ὁ δὲ δεύτερος ἐκ σελίδων τριακοσίων καὶ μιᾶς, ἤτοι ἐν ὄλῳ τὸ ὅλον ἔργον ἀποτελεῖται ἀπὸ 702 σελίδας.

Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ κλασσικὰ γράμματα, ἀρχαῖα ἑλληνικὰ καὶ λατινικά, ἐκδιώκονται ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ Γυμνάσια, τὸ γεγονός τῆς ἐκδόσεως ἐνὸς τόσοῦ περισπουδάστου ἔργου ἀποτελεῖ καλὸν οἰωνόν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται διὰ τὸ κύκνειον ᾄσμα τῆς κλασσικῆς παιδείας εἰς τὸν τόπον μας. Ὅμως Γυμνάσια δίχως κλασσικὰ γράμματα δὲν δικαιοῦνται νὰ φέρουν τὸ ἔνδοξον τοῦτο ὄνομα, ἡ δὲ Ἑλλάς, ὁ τόπος τοῦ κλασσικοῦ πνεύματος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ἀναδειχθῇ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον δίχως τὰ κλασσικὰ γράμματα. Ἡ κλασσικὴ παιδεία ἀποτελεῖ βιολογικὴν ἀνάγκην διὰ τὸν Ἑλληνισμόν. Εἰς τὴν κρίσιμον λοιπὸν αὐτὴν στιγμὴν, ἡ προσφορὰ τοῦ ἔργου τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἐρρίκου Σκάσση ἀποτελεῖ γεγονός μεγάλης σημασίας καὶ ὅ,τι καὶ ἂν γίνῃ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν

ἐπιδράση ἐπὶ τῆς τύχης τῶν ἀνθρωπιστικῶν σπουδῶν εἰς τὸν τόπον μας. Τοιμῶ μάλιστα νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο θὰ ἐπιδράσῃ καὶ ἐπὶ τῆς καλλιιεργείας τῶν κλασσικῶν γραμμάτων καὶ ἔξω τῆς Ἑλλάδος, ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμη πολλοὶ ἑλληνομαθεῖς.

Δὲν εἶναι βεβαίως δυνατὸν νὰ δοθῇ τὴν στιγμὴν αὐτὴν πλήρης εἰκὼν τοῦ περιεχομένου τοῦ μεγάλου τούτου πονήματος τοῦ σεβαστοῦ πρεσβύτου τῶν Λατινικῶν Γραμμάτων. Ἐνδεικτικῶς μόνον λέγει ὅτι ὁ πρῶτος τόμος παρουσιάζει τὸ ὅλον σῶμα, τὸν ὅλον μηχανισμόν τῆς Λατινικῆς γλώσσης καὶ διαιρεῖται εἰς τρία μέρη : Τὸ πρῶτον εἶναι τὸ φθογγολογικόν, τὸ δευτέρον τὸ ἔτυμολογικόν καὶ τὸ τρίτον τὸ τυπικόν. Εἰς τὸ τυπικόν, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ περισσότερον σημαντικόν, δρᾷ τὴν ζωὴν τῆς γλώσσης, ἀναλύονται ὅλα τὰ γλωσσικὰ φαινόμενα καὶ κυρίως αἱ κλίσεις καὶ τὸ ρῆμα. Ὁ δεύτερος τόμος συγκεντρώνει ποικίλον ὕλικόν σχετικόν πρὸς τὴν λατινικὴν γλῶσσαν, ὅπως εἶναι τὰ ρωμαϊκὰ κύρια ὀνόματα, πίνακας ὄρων ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν, πίνακας ἀρχαίων καὶ μεταγενεστέρων ἑλληνικῶν λέξεων καὶ τέλος ἕναν Index Verborum, ὁ ὁποῖος καλύπτει ἑκατὸν πενήκοντα περίπου σελίδες τοῦ δευτέρου τόμου. Τέλος, ἡ διάταξις τῆς ὅλης ὕλης ἔχει γίνεαι κατὰ τρόπον συστηματικόν καὶ μεθοδικόν, αἱ δὲ παραπομπαὶ εἰς τοὺς Λατίνους συγγραφεῖς ὑποβαστάζουν τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τῆς Λατινικῆς γλώσσης, ἔτσι ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ ἔχη τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ κλασσικὴ αὐτὴ γλῶσσα ἀναδύεται μέσα ἀπὸ τοὺς δημιουργοὺς της.

Ἀπὸ τὴν μελέτην τοῦ ἔργου ὁ ἀναγνώστης πείθεται πάραυτα ὅτι ὁ συγγραφεὺς εὐρίσκειαι πάντοτε εἰς τὸ κέντρον ἢ καλύτερα εἰς τὸ μέτωπον τῶν ἐρευνῶν τῶν σχετικῶν μὲ τὴν λατινικὴν γλῶσσαν, ὅπως γίνονται αὐταὶ σήμερα ἀπὸ τὴν κλασσικὴν φιλολογίαν. Ὅλα τὰ φιλολογικὰ πορίσματα, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖ ἢ εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος καταλήγει, εἶναι νωπὰ καὶ χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν βῆσανον τῶν συγχρόνων ἐπιστημονικῶν φιλολογικῶν μεθόδων.